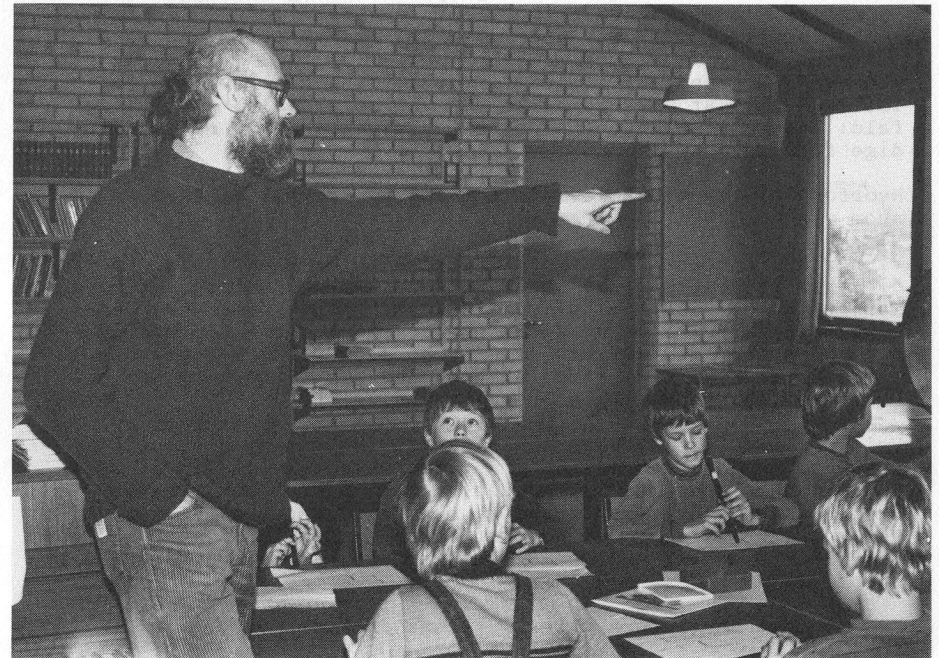

B R E G N B J E R G N Y T

Nr. 2

Februar 1983

13.årg.

DISCIPLINKRISE - VOJENS-UNDERSØGELSE

Som det sikkert er de fleste bekendt er der for ca. 1 år siden blevet gennemført en rundspørge blandt elever, forældre og lærere. Senere avisartikler har medført debat om nogle af de resultater der foreligger. Der foreligger imidlertid endnu ikke et endeligt resultat, men vi har bedt projektets leder Ejnar Gjelstrup om at løfte sløret for forældrekrederen. Vi er taknemmelige for det positive svar, og bringer Ejnar Gjelstrup's uddrag af rapporten i bladet denne gang.

Poul Madsen
skolenævnsformand

ER VOJENS VERDEN?

Der arbejder hver dag i skoleåret mere end 700.000 elever og lærere i Danmarks folkeskoler. De udfører på en uge omkring 20 mill. arbejdstimer. Man har kaldt folkeskolen Danmarks største arbejdsplads, og det bør ikke undre, om der sker mindre fejl og indtræffer uheldige begivenheder også i Vojens' lille andel af denne store arbejdsplads. Det grundlæggende spørgsmål for en far eller mor, for en elev eller for en lærer er nemlig: hvis det nu er mig, det rammer ...

Det var i den ånd, at lærere og forvaltning her i Vojens tog initiativ til at undersøge, om der var noget galt, og i givet fald: Kan vi yderligere reducere fejltagelserne og evt. uheldige forhold?

Hvorfor drister et skolevæsen som Vojens sig til at tage en så stor opgave op?

Vi har 277 kommuner i Danmark (København iberegnet). Ca. 50 af disse er store bysamfund som København, Århus, Odense, Aalborg, Esbjerg. I de fleste af disse tidligere store kommuner er udviklingen gået fra meget store skoler med 1.000 - 2.000 elever ned til skoler med mellem 500 - 1.000 elever. Et meget stort antal af alle undersøgelser er foregået just i de kommuner, hvor elevtallet pr. skole er næsten halveret.

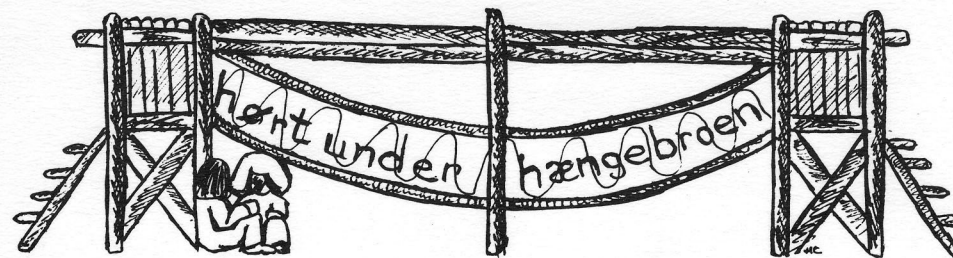
Vojens derimod deler skæbne med ca. 225 andre kommuner. Disse kommuner er nu i størrelsen fra 6.000 - godt 20.000 indb. og elevtallet i deres skoler er gået op til 200-700/800. De har næsten alle oplevet en stigning, men denne ændring til det værre mht. størrelse er der forsket forbavsende lidt i. Det er derfor alene af den grund bemærkelsesværdigt, at Vojens her er gået i spidsen.

Der er også ander fornyelser i Vojens analyserne.

Den er gennemført i et tæt samarbejde mellem de 3 parter: lærere - elever - forældre bistået af forvaltningen. Og alle foreløbige resultater er forelagt parterne til rettelse, kommentarer og yderligere uddybning.

Det første store resultat heraf er altså, at Vojens derigennem har givet sit store bidrag til at udvikle en model for samarbejde mellem brugere (= folkeskolens partnere) og forskningen (= her llig Lærerhøjsskoleafdelingen i Haderslev). Og i videst muligt omfang skal der ud fra undersøgelsens resultater indledes forsøgs- og udviklingsarbejde de to parter imellem til gavn for elever, lærere og forældre i Vojens og derigennem også til nytte for vor lille Lærerhøjsskoleafdeling.

Det andet store resultat af undersøgelserne er, at når de beslutende myndigheder i Vojens i disse år skal træffe vidtrækkende beslutninger omkring skolevæsenets fremtid, har de her fået et betydeligt bedre grundlag end normalt til at træffe disse beslutninger på. Det er ingen ringe ting.

FORÅRSKONCERT

BREGNBJERGSKOLENS FORÅRSKONCERT AFHOLDSES

SØNDAG DEN 17. APRIL 1983 KL. 15.00

I BREGNBJERGSKOLENS AULA.

FRI ENTRE - ALLE VELKOMNE:

FRA FORÆLDRE TIL FORÆLDRE

Fra et forældremøde har vi modtaget følgende:

Flere har med beklagelse set elever cykle på Boulevarden, samt set mange forældre, der kører deres børn til skole, sætte eleverne af på Boulevarden. Vi opfordrer alle til at være med til at sikre skolevejen for børnene, ved at forhindre cyklende børn på Boulevarden og køre børnene helt hen til skolen.

9 ÅRIGES TANKER OM POLITIK

FØLGENDE TANKER RØRTE SIG EN DAG I 3.A, DA MAN MØDTE ORDET "POLITIK" I EN HISTORIE I LÆSEBOGEN OG KOM TIL AT DISKUTERE, HVAD DET VAR FOR NOGET. DEBATTEN GIK LIVLIGT OG FØLGENDE FORSLAG KOM:

- DET ER EN AVIS
- DET ER, HVOR DER SNAKkes ØKONOMI
- HVAD DER SKAL KØBES TIL LANDBRUG
- DEM DER SIDDER I DEN STORE SAL MED DE RUNDE BORDE
- HVOR DE SIDDER I NOGET MÆRKEligt RUNDt NOGET
- NOGET MED DYR OG MUND OG KLOVSYGE
- NOGET MED REGERING AT GØRE - MÅSKE
- HVOR DE SNAKKER OM LANDET
(DE = SKOLEMINISTER - UNGDOMSMINISTER
OG LANDBRUGSMINISTER)
- HVOR DER SNAKkes OM ATOMKRAFTVÆRKER
- POLITIK ER NOGET MED FORBRYDELSER OG STREJKER
- DET ER NOGET MED HØJRE OG VENSTRE
- DET ER HVOR FOLKETINGET SNAKKER OM, HVAD DER SKAL BESTEMMES OG HVORFOR
- DER ER OGSÅ EN, DER HEDDER SCHLÜTER.

I disse betydningsfulde beslutninger må vi stadig holde os for øje, at vore nyfødte - som man planlægger for i disse år - først forlader folkeskolen op mod år 2000.

Hvad er der da fremkommet af oplysninger og foreløbige resultater? Der er for det første det meget fine resultat, at alle 3 parter har talt forbavsende frit og at de i usædvanligt stort antal har sagt ja til at deltage, for lærernes vedkommende næsten 100 %. Det styrker holdbarheden i det, jeg skal søge at samle i en rapport på ca. 400 sider.

Der er desuden en række gode og 'dårlige' konklusioner: Forældre og elever er stort set glade for skolen og en mor siger fx: "Han går glad i skole hver dag og kommer glad hjem".

Eleverne foretrækker en lærer, der vil tale med dem, lytte til dem, hjælpe dem osv. Men de klager også over, at nogle lærere gør forskel både i det daglige arbejde, fx ved overhøringen og især ved karaktergivning. De meget kvikke og 'såkaldt velbegavede' er stort set glade for karakterer og prøver - og viser dem stolt frem derhjemme.

Men de mindre kvikke og knap så velbegavede frygter karakterer og oplever, at de berøver dem lysten til faget og, at de måske svækker tilliden til læreren.

Det ser derfor ud til, at et nyttigt felt for udviklingsarbejde og evt. forsøg her i Vojens vil være afprøvning af andre vurderingsformer. Her nævner både forældre og elever også de store skrækspredende prøver i skolernes fest/gymnastiksale. De opleves som fjernt fra skolens hverdag.

Eleverne synes, at kammeratskabet er den afgørende faktor i skolen, og det belaster dem derfor, når vi opsplitter skoleugen i mange fag og sætter op til 10-15 lærere på dem i en uge. "Vi skal jo hele tiden omstille os til deres forskellige arbejdsvaner, krav om ro osv. Det tager mange af vore kræfter sådan at skulle tilpasse sig". Det samme siger lærerne, blot at de skal tilpasse sig mange forskellige klasser og elever pr. uge. Det tærer på dem og vanskeliggør et tæt samarbejde med hjemmene/forældrene. Her er tilsyneladende et andet felt for forsøg.

Mange forældre fortæller, at skolen er blevet stor, og fagene kan de ikke finde ud af endside hjælpe deres børn med, selv om de meget gerne ville. De klager også over uroen, omgangsformerne og normerne i skolen. Mange hævder, at det var bedre i deres barnoms skole, selvom de nok synes, at børnene har det friere og er mere glade og bedre til at udtrykke sig end dengang.

Vanskeligheden med at holde (bevare) kontakten til skolen vil forældre gerne have løst gennem en tættere kontakt til klasselæreren. Man er meget glad for de tilfælde, hvor en klasselærer har taget sig tid til at besøge alle hjemmene før deres barns start i første klasse, det gavner samarbejdet i alle de næste 9-10 år, som er meget væsentlige for barnets udvikling.

Arbejdsformerne og især lærernes brug af - for forældrene mindre kendte eller helt fremmede ord - danner også hindringer for samarbejdet og støder nogle væk fra at komme. Sagt lige ud: Hvorfor indbydes man til konsultation? Skal man til læge? I en folkeskole snakker man sammen, altså brug ordet: samtale.

Det er - for mig i al fald - overraskende, at forældre til 'fælles børn i klassen' så godt som ikke taler sammen, selv i de tidligere små lokalsamfund. En forklaring herpå kan være, at der er langt til nærmeste nabo med børn i samme alder og samme klasse på samme skole. Som en mor sagde: "Vores nærmeste naboer er to ungarle".

Alle 3 parter udtaler sig om de ældste klasser og fagene der. Det ser ud til, at det vil være nyttigt at indlede forsøg med, hvordan man kan gøre disse klassetrin mere tiltrækkende for alle elever i skolen og især få dem gengivet nogle af deres tidligere indhold af praktiske fag. Her må man kunne tage ved lære af, hvad man en række andre steder har indledt af udviklingsarbejde. De fleste forældre og en hel del elever og lærere ønsker mere ro og orden. Den sag kan vel næppe løses på anden måde, end at de 3 parter snakker ud sammen og enes om nogle regler, som man derpå fra alle 3 sider bakker op, i og uden for skolen - altså også i hjemmet.

Frikvarteret er ikke mange elevers livret. De foreslår dem anvendt til 3 ting: Som nu til at røre sig i og sludre sammen. Dernæst et værksted, hvor man kunne gå hen og lave ting, man har lyst til at arbejde på. Endelig et læserum, hvor man i fred og ro kunne læse andet en lektier.

Der nævnes en lang række enkeltforhold, der alle kan tydes i den retning, at personlige ubehagelige oplevelser sætter sig dybt i sindet og kan blokere for et godt samarbejde, ja, måske for en fornuftig tid sammen i skolen. Det vidner altsammen om det gammelkendte, at det er let både at opmuntre og at såre, når mange mennesker hver dag skal være tæt på hinanden og derfor ikke kan undgå at slæbe hverdagens problemer derhjemme med hen i skolen. Og just i disse år er ikke alle hverdagens problemer lyse. Også på den måde slår samfundets krise ind på skolens hverdag. Der arbejder ganske vist 700.000 der hver dag. Men nogle elever og nogle lærere tænker naturligtvis af og til: på hvad og hvorlænge?

Vojens-undersøgelserne har også i sig noget opløftende: I tider med knaphed på materielle goder har man vist både vilje og evne til at overveje hele skolens hverdag. Deri ligger måske et fingerpeg om, at hvor der er en vilje, er der også en udvej. Når det meget omfattende og særdeles righoldige materiale er blevet til en bog på op mod 400 sider kan vi yderligere vurdere vilje og vej, glæde, skuffelser og begejstring fra en lille del af Danmarks største arbejdsplads. Vi håber alle, at der fra dette Vojens-hjørne kan udgå impulser også til den øvrige del af folkeskolen.

Ejnar Gjelstrup